

Місцезнаходження: вул. Апачай Цере Янош 17, м. Будапешт 1052, Угорщина

Адреса електронної пошти: info@ecnl.org Телефон: +36 1 318 6923

Інтернет адреса:

www.ecnl.org

Твіттер: @enablingNGOLaw

Коментар до проекту Закону «Про Національний фонд розвитку громадянського суспільства»

лютий 2018 року

Європейський центр некомерційного права (ЄЦНП) із задоволенням висловлює свою думку щодо проекту Закону України «Про Національний фонд розвитку громадянського суспільства» (далі за текстом — «Законопроект»)¹. ЄЦНП є провідним європейським ресурсно-дослідницьким центром, що знаходиться в Угорщині, який сприяє зміцненню сприятливого політичного та правового середовища для громадянського суспільства в Європі та за її межами. ЄЦНП тісно співпрацює з парламентами, урядами, органами місцевого самоврядування та організаціями громадянського суспільства (ОГС) у Центральній і Східній Європі та Нових Незалежних Державах з метою надання підтримки для ухвалення законодавства, що забезпечує свободу об'єднань та більшу фінансову стабільність ОГС². Разом із Міжнародним центром некомерційного права (ICNL) ми надаємо допомогу низці країн з метою розробки власних державних систем фінансування, таких як Албанія, Болгарія, Хорватія, Йорданія тощо. Ми також провели численні дослідження щодо джерел фінансування ОГС та деякі дослідження механізмів створення державних фондів на підтримку громадянського суспільства³. Наш коментар базується на нашому досвіді та, зокрема, бере до уваги приклади трьох країн, ситуація в яких нагадує ситуацію в Україні – Албанія, Хорватія та Естонія.

Загальний коментар

Ми хотіли б привітати розробників закону за їхні зусилля. Ми вважаємо, що проект є гарною основою для розробки сприятливого законодавства, що допоможе громадянському суспільству. Державне фінансування є одним із найважливіших джерел фінансування громадянського суспільства на міжнародному рівні; важливо, щоб і в Україні ОГС також мали доступ до таких ресурсів. Крім того, мета фонду – розвиток громадянського суспільства та зміцнення інституційної спроможності організацій громадянського суспільства – є особливо важливою в той час, коли ОГС все ще перебувають у стадії зростання. Відсутність конкретних механізмів інституційної підтримки та розбудови спроможності ОГС відзначається в низці інших пост-соціалістичних країн; були вжиті заходи, щоб змінити цю ситуацію. Одним із розроблених механізмів є створення спеціалізованих фондів для громадянського суспільства (найбільш розвинутими прикладами є Хорватія та Естонія).

¹ Коментар базується на версії Законопроекту від 27 грудня 2017 року.

² Додаткова інформація про діяльність ЄЦНП знаходиться на сайті www.ecnl.org

³ http://www.icnl.org/research/library/files/Transnational/National%20Funds%20Paper%20Final%20Engl_ish.pdf

Місцезнаходження: вул. Апачай Цере Янош 17, м. Будапешт 1052, Угорщина
Адреса електронної пошти: info@ecnl.org Телефон: +36 1 318 6923
Інтернет адреса: www.ecnl.org Твіттер: @enablingNGOLaw

Ми також хотіли б підкреслити нашу підтримку ключових принципів, викладених у законі:

- Відбір реципієнтів на конкурсних засадах;
- Прозорість, публічність та відкритість всієї інформації, що стосується наданої підтримки та її реципієнтів;
- Здійснення щорічного зовнішнього аудиту фінансів Фонду;
- Включення рівної або більшої кількості представників ОГС до керівних органів Фонду та той факт, що ОГС матимуть можливість самостійно обирати своїх представників.

Проте, існують кілька важливих аспектів Законопроекту, що ми їх хотіли би прокоментувати. Метою є забезпечити, щоб проект не містив двозначностей та відповідав кращим міжнародним принципам і практикам. Висновок ОБСЄ-БДІПЛ щодо проекту Закону Польщі «Про Інститут національної свободи» — Центру розвитку громадянського суспільства⁴ (установи, що надає гранти, нещодавно створеної в Польщі) використовує 4 принципи для оцінки запланованого створення нової фінансової установи в Польщі. У своєму коментарі ми також використовуємо ці принципи. Цими принципами є:

- Стратегічний підхід до створення системи, що його необхідно узгоджувати з ОГС;
- Чіткі та добре визначені компетенції всіх задіяних у системі елементів;
- Координація з ОГС та їх залучення до діяльності таких суб'єктів;
- Програма та фінансова незалежність з метою запобігання політичним впливам.⁵

Одним із **дуже важливих загальних спостережень** є те, що навіть найкращий нормативно-правовий документ не існує у вакуумі та пов'язаний з існуючим політичним контекстом у країні. Хороший закон може бути реалізований погано, а поганий закон може бути реалізований позитивно, якщо існує намір це зробити. Впродовж минулого року в Україні точилися гострі дебати щодо регулювання ОГС та пропонувалося посилити контроль за їх діяльністю. У березні 2017 р. до антикорупційних ОГС та пов'язаних із ними осіб (серед інших) було запроваджено вимогу подавати е-декларацію про свої доходи та майно. Цей крок був розкритикований ОГС. Пізніше, у 2017 році, було запропоновано запровадити нові обтяжуючі вимоги щодо звітування для всіх ОГС. Знову ж таки, цю пропозицію було піддано критиці з боку ОГС. Декілька міжнародних організацій прокоментували необхідність перегляду цієї пропозиції щодо запровадження обтяжуючих вимог щодо звітування та подання електронних декларацій з боку ОГС⁶. Це показує, що існує напруга між великим сектором організацій громадянського суспільства та деякими відповідальними особами, які приймають рішення. Таке напруження може негативно вплинути на добрі наміри створити механізм підтримки ОГС.

Наприклад, у Польщі уряд вирішив створити подібний фінансуючий суб'єкт для розподілу державних коштів на користь ОГС. Це відбувалося в середовищі постійних зіткнень

⁴ NGO-POL/303/2017, file:///D:/Downloads/303_NGO_POL_22Aug2017_en.pdf

⁵ пункт 21 Висновку ОБСЄ-БДІПЛ.

⁶ Див., наприклад, лист ОБСЄ-БДІПЛ на адресу Голови Адміністрації Президента України п. Райніна від 30 серпня 2017 року.

Місцезнаходження: вул. Апачай Цере Янош 17, м. Будапешт 1052, Угорщина

Адреса електронної пошти: info@ecnl.org Телефон: +36 1 318 6923

Інтернет адреса:

www.ecnl.org

Твіттер: @enablingNGOLaw

між правлячою партією та великою групою громадянських організацій. Прем'єр-міністр Польщі пані Беата Сідло чітко висловила бажання щодо нового фінансуючого суб'єкта допомоги «навести лад у всьому секторі неурядових організацій».⁷ Це приклад того, як гарна ідея – забезпечити державне фінансування громадянських організацій – може перетворитися на механізм можливого політичного впливу на ОГС. Ось чому у Висновку ОБСЄ-БДІПЛ щодо проект Закону Польщі «Про Інститут національної свободи» - Центр розвитку громадянського суспільства - було чітко вказано, що ОГС мають стати основними учасниками дебатів щодо необхідності створення такого фонду, вони мають брати участь у розробці законодавства та політики щодо державного фінансування та підтримки (пункт 71), а також мати можливість робити свій внесок на ранньому етапі та на всіх етапах процесу (пункт 72). У пункті 74 Висновку ОБСЄ-БДІПЛ стверджується, що: «З огляду на вищесказане, польським законодавцям рекомендується продовжувати вживати зусиль, щоб передбачити у проекті Закону **інклюзивні, обширні та змістовні консультації** відповідно до викладених вище принципів, аж до його прийняття, у тому числі під час його обговорення в Парламенті. **Також необхідно запровадити послідовну систему моніторингу та оцінювання впровадження цього Закону та його впливу на громадянське суспільство, як важливий елемент належного законотворення, яка б ефективно оцінювала дію Закону та його ефективність після прийняття.** Цю вимогу необхідно відрізнити від будь-яких інших механізмів нагляду та звітування, передбачених для Національного інституту, утвореного відповідно до проекту Закону. Вона зосереджується на функціонуванні Інституту, але не обов'язково включає оцінювання процесу впровадження нового Закону та його впливу на громадянське суспільство та свободу об'єднань або оцінювання успішного досягнення Законом цілей, що їх мали на увазі його автори».

Отже, як ключовий вихідний пункт, ми повинні підкреслити, що, оскільки це є механізм для громадянського суспільства, надзвичайно важливим є той факт, щоб громадянське суспільство мало право вирішального голосу у процесі визначення того, чи необхідно запроваджувати цей механізм, та в який спосіб його необхідно запроваджувати, оскільки вони найкраще усвідомлюють сучасний контекст в Україні та можливі наслідки, що він може мати для створення та подальшої діяльності Національного фонду розвитку громадянського суспільства.

Нижче ми наводимо перелік наших конкретних коментарів, спрямованих на вирішення деяких важливих моментів. Вони можуть спричинити неоднозначність або створювати проблеми у практичній діяльності Фонду. Тут ми лише наводимо перелік ключових питань та розглядаємо їх докладніше в наступному розділі:

- Визначення ключових термінів у Законопроекті можуть призвести до плутанини.
- У Законопроекті необхідно чіткіше описати завдання Національного фонду та діяльність, що він її буде здійснювати (крім надання грантів).
- До реципієнтів відносяться релігійні організації, організації роботодавців та профспілки.
- Структура управління Національним фондом є надто складною; існують незрозумілі питання, пов'язані з виборами членів деяких керівних органів Фонді.

⁷ https://www.theguardian.com/world/2016/nov/28/polish-pm-beata-szydoa-angers-human-rights-campaigners-ngos?CMP=twt_gu

Місцезнаходження: вул. Апачай Цере Янош 17, м. Будапешт 1052, Угорщина

Адреса електронної пошти: info@ecnl.org Телефон: +36 1 318 6923

Інтернет адреса: www.ecnl.org Твіттер: @enablingNGOLaw

- Законопроект прямо не визначає участь ОГС у визначенні пріоритетів або порядку фінансування.

Конкретні коментарі

Питання 1: Визначення ключових термінів у Законопроекті можуть призвести до плутанини

Дискусія:

Основною метою законопроекту, як зазначено в першому параграфі, є «сприяти розвитку громадянського суспільства в Україні шляхом впровадження фінансових механізмів цільової підтримки для розвитку громадянського суспільства, інструментів зміцнення інституційної спроможності організацій громадянського суспільства, а також ефективного партнерству між громадянським суспільством та органами влади». Це відповідає цілям, зазначеним у законах, що утворюють інші подібні структури у країнах регіону. Наприклад, у Законі Хорватії про створення Національного фонду розвитку громадянського суспільства зазначено, що він створений для «сприяння розвитку громадянського суспільства в Республіці Хорватії»⁸, а закон Албанії «Про утворення та функціонування Агентства з питань підтримки громадянського суспільства» зазначає, що метою Агентства є «заохочення сталому розвитку громадянського суспільства та створенню сприятливих умов для громадських ініціатив на користь та в інтересах громадськості»⁹.

Проте, українське законодавство запроваджує конкретні визначення для подальшого уточнення термінів, що використовуються. Воно намагається диференціювати інституційну спроможність та інституційний розвиток, що ускладнює можливі тлумачення та відрізняє ці два терміни, що може бути зайвим. Наприклад, загально визнаним є факт, що якщо організація підвищує свою інституційну спроможність, це призводить до інституційного розвитку. Законопроект передбачає, що інституційний розвиток є «безперервним процесом покращення діяльності організації відповідно до його мети, завдань та стану розвитку суспільства»¹⁰. Відповідно до визначення інституційною спроможністю є «ефективне використання реципієнтами ресурсів, включаючи матеріальні ресурси, знання та навички персоналу з метою досягнення цілей та завдань організації»¹¹.

Замість визначення кожного терміну, краще застосовувати підхід, що його використовують в Естонії. Там, у п. 2.1. Статуту Національного фонду громадянського суспільства зазначено загальну мету діяльності Фонду: «сприяти посиленню спроможності неприбуткових асоціацій та фондаций, що діють у суспільних інтересах Естонії в галузі розвитку громадянського суспільства та формування сприятливого для громадянської ініціативи середовища». Замість того, щоб надати визначення, документ лише перераховує засоби/види діяльності, за допомогою яких реалізовується ця загальна

⁸ п. 3, абз. 1 Закону Хорватії.

⁹ п. 4.1. Закону Албанії.

¹⁰ п. 1.1.3 Законопроекту.

¹¹ п. 1.1.2 Законопроекту.

Місцезнаходження: вул. Апачай Цере Янош 17, м. Будапешт 1052, Угорщина

Адреса електронної пошти: info@ecnl.org Телефон: +36 1 318 6923

Інтернет адреса: www.ecnl.org Твіттер: @enablingNGOLaw

мета. Закон Албанії застосовує подібний підхід: незважаючи на те, що в ньому міститься розділ із визначеннями, він не намагається визначити термін «сталій розвиток громадянського суспільства» (термін, що використовується в законі).

Хоча ми підтримуємо включення чітких та добре визначених термінів у Законі, з огляду на такі складні терміни, як розвиток громадянського суспільства, ми рекомендуємо використовувати підхід, що передбачає перелік видів діяльності, що їх використовують для досягнення мети, аніж спробувати дати визначення таким термінам. Інакше, тлумачення визначень може призвести до плутанини. У випадку проекту Закону України можуть виникнути такі проблеми:

- Якщо держава забезпечує фінансування інституційного розвитку, вона може вирішити оцінити стале вдосконалення організації, що може спричинити проблеми щодо того, хто може це зробити, яку методологію буде використано, та що є покращенням - постійне зростання кількості персоналу та збільшення обсягу використаного річного бюджету, або стан здійснення діяльності тощо.
- Що стосується визначення терміну «інституційна спроможність», то його визначення фокусується навколо ефективності використання ресурсів. Тут знову можна поставити ті самі запитання: як ви оцінюєте ефективність і хто може це зробити.

Рекомендації:

Ми рекомендуємо не визначати терміни «інституційний розвиток» та «інституційна здатність» у Законопроекті або уникати нечітких визначень цих термінів, що можуть призвести до надмірного державного нагляду та можливості здійснення оцінки ефективності діяльності ОГС державою.

Питання 2: У Законопроекті необхідно чіткіше описати завдання Національного фонду та діяльність, яку він її буде здійснювати (крім надання грантів)

Дискусія:

Фонди в інших країнах, що ми їх аналізували, займаються переважно наданням грантів, але вони також розробляють додаткові програми. Наприклад, у законодавстві Албанії також передбачено, що фінансування може надаватися «фізичним особам для підтримки їх досліджень, участі в міжнародній громадській діяльності та інших форм індивідуальної підтримки відповідно до конкретних програм агентства».¹² В Естонії, Національний фонд надає фінансування особам на такі цілі:

- участь естонських експертів в міжнародному заході, в якому вони беруть активну участь;
- участь представника Естонського ОГС в міжнародній «парасольковій» організації;
- участь у підготовчих засіданнях міжнародного проекту.

¹² п. 5b Закону Албанії.

Місцезнаходження: вул. Апачай Цере Янош 17, м. Будапешт 1052, Угорщина

Адреса електронної пошти: info@ecnl.org Телефон: +36 1 318 6923

Інтернет адреса: www.ecnl.org Твіттер: @enablingNGOLaw

- запрошення іноземного експерта на заходи громадянського суспільства в Естонії, якщо вони мають активну роль;
- запрошення іноземного експерта для проведення тренінгу;
- подорож за кордон для участі в тренінгу.¹³

Цей тип підтримки надається у відповідь на заявку. У Естонії єдиний випадок, коли організується конкурс на закупівлю послуг, стосується досліджень, у випадку наймуня послуг консультантів.

У випадку України існує план надавати додаткову технічну допомогу у формі бухгалтерського обліку, юридичних послуг тощо. Ми вважаємо, що краще залишити цей вид підтримки для самих ОГС або надавати гранти спеціалізованим організаціям, що можуть надавати цей вид підтримки іншим ОГС. Ми вважаємо, що найважливішою функцією Фонду є надання фінансування ОГС, і саме тому він має бути спрямований на це, принаймні на час свого початкового заснування.

Більше того, хоча закон встановлює вимогу, що щонайменше 80% державного фінансування надається на інституційний розвиток ОГС, це (згідно з визначенням) включає також технічну допомогу, тому в кінцевому підсумку надання грантів як вид діяльності Фонду може виявитися меншим за обсягом у порівнянні з іншими видами діяльності Фонду. Ми не маємо інформації про розмір майбутнього бюджету Фонду, але 20% цього державного фінансування може бути суттєвою сумою, що її можна буде витратити, наприклад, на адміністративні витрати Фонду. У Албанії відповідно до закону адміністративні витрати є окремим пунктом бюджету, що відрізняється від суми самого Фонду:

«Фонд заробітної плати та витрати на адміністрування Фонду мають затверджуватися як окремий пункт у Законі про державний бюджет разом із Фондом громадянського суспільства¹⁴».

Рекомендації:

Ми рекомендуємо, щоб на початку діяльність Фонду зосереджувалася на грантовій діяльності, замість надання ОГС консультаційних та інших послуг. Якщо будь-яка допомога надається приватним особам, вона має охоплювати обмежений перелік видів підтримки та обмежений відсоток бюджету Фонду.

Ми рекомендуємо передбачити надходження заробітної плати та коштів на адміністративні витрати Фонду з окремого пункту бюджету (як в Албанії), щоб забезпечити, що кошти, передбачені для Фонду, будуть спрямовуватися на гранти ОГС.

¹³ <https://www.kysk.ee/international-cooperation>

¹⁴ п. 15.4 Закону Албанії.

Місцезнаходження: вул. Апачай Цере Янош 17, м. Будапешт 1052, Угорщина
Адреса електронної пошти: info@ecnl.org Телефон: +36 1 318 6923
Інтернет адреса: www.ecnl.org Твіттер: @enablingNGOLaw

Питання 3: До реципієнтів відносяться релігійні організації, організації роботодавців та профспілки

Дискусія:

Метою створення спеціальних механізмів фінансування неприбуткових організацій є надання підтримки головним чином «некомерційним асоціаціям та фондам, що діють у суспільних інтересах» (Стратегія Естонського фонду на 2014-2020 роки). Закон Албанії має особливий виняток для «політичних партій, профспілок, релігійних установ та політичних організацій»¹⁵

Закон України у п. 1.1.5 відносить до організацій громадянського суспільства також релігійні організації, профспілки, організації роботодавців та інших об'єднань суб'єктів приватного права. Хоча всі ці організації є організаціями громадянського суспільства з юридичної точки зору, держава не обов'язково зацікавлена у фінансовій підтримці багатьох із них. Що стосується релігійних організацій, то зазвичай існують спеціальні механізми, за допомогою яких держава може їх підтримувати. Інший приклад стосується бізнес-асоціацій. Було б дивно, якби держава надавала фінансування об'єднанню, скажімо, виноробів. Це може кваліфікуватися навіть як державна допомога, що обмежується відповідно до правил ЄС.

Рекомендації:

Ми рекомендуємо зробити особливий виняток для релігійних організацій, профспілок, організацій роботодавців або бізнес-асоціацій та заборонити їм отримувати гранти від Національного фонду.

Питання 4: Структура управління Національним фондом є надто складною; існують незрозумілі питання, пов'язані з виборами членів деяких керівних органів Фонду

Дискусія:

Закон вимагає, щоб Фонд мав 3 наглядові органи - Конференцію, Спостережну раду та Правління. Окрім того, Фонд має виконавчий орган - Виконавчого директора. Ми вважаємо цю структуру надмірно складною і такою, що не гарантує ніяких додаткових балансів і протизваг між цими органами.

В інших аналізованих нами країнах подібні структури зазвичай складаються із двох основних органів - Правління та Виконавчого директора (Хорватія) або Наглядова рада та Виконавчий директор (Албанія). Лише в Естонії поряд із виконавчим директором є 2 колективні органи - Спостережна рада та Правління. Однак у цьому випадку Спостережна Рада, що відповідає наприклад, за внесення змін до Статуту (в Україні це є прерогативою Ради Міністрів). Правління складається максимум із 3 членів та має повноваження представляти Фонд та керувати ним. Якщо Правління має більше одного члена, воно має

¹⁵ п. 5а Закону Албанії.

Місцезнаходження: вул. Апачай Цере Янош 17, м. Будапешт 1052, Угорщина

Адреса електронної пошти: info@ecnl.org Телефон: +36 1 318 6923

Інтернет адреса: www.ecnl.org Твіттер: @enablingNGOLaw

обрати Голову, який має основні управлінські/виконавчі функції, наприклад:

- Несе відповідальність за організацію бухгалтерського обліку Фонду;
- Ухвалює рішення щодо здійснення витрат, необхідних для діяльності Фонду, в рамках та відповідно до бюджету, затвердженого Спостережною радою;
- Розробляє та представляє Спостережній раді на затвердження структуру Фонду, порядок обрання та призначення найманих працівників, а також концепцію штатного розпису та винагороди працівників;
- Призначає на роботу та звільняє з роботи працівників Фонду, шляхом укладання, внесення змін до та припинення трудових договорів з ними тощо.¹⁶

Відповідно до проекту Закону України всі члени ОГС із трьох різних органів обираються під час одних виборів, тому важко стверджувати, що вищий орган контролює нижчий орган. Конференція може лише затверджувати членів інших органів, обраних під час голосування; вона не має права змінювати або замінювати їх. Спостережна рада не має реальної влади над Правлінням та її членами, оскільки вона не має права звільняти або призначати інших членів.

Є кілька важливих питань, що виникають при розгляді структури управління та порядку обрання її членів:

- Незрозуміло, якою є додаткова цінність Конференції, що засідає лише один раз на 4 роки (крім випадків, коли її засідання скликається іншими органами). Основним її повноваженням є затвердження Стратегії Фонду та внесення до Ради Міністрів змін до Статуту Фонду.
- Незрозумілий порядок обрання представників держави до Ради та Правління, а також чи існує будь-яка вимога щодо таких членів взагалі (у випадку Конференції є чіткий порядок обрання представників держави).
- Для представників держави відсутня вимога мати знання про сектор ОГС, що є важливою передумовою для роботи в такій структурі. З іншого боку, досвід роботи в ОГС не приймається як досвід, оскільки вимогою є досвід роботи 5 років у керівних органах ОГС.

Інше питання, пов'язане із членством у різних органах, полягає в тому, що існує суперечність між п. 5.3.2 та п.п. 7.2 і 8.2. У пункті 5.3.2 зазначено, що «у випадку дострокового припинення повноважень одним із обраних членів Спостережної ради/Правління Національного фонду, для обрання нового члена проводиться додаткове рейтингове голосування в Інтернеті». З іншого боку, у п. 7.2. (і аналогічно у п. 8.2) зазначається, що «якщо голова або член Спостережної ради подає письмову заяву про припинення своїх повноважень Голови або члена Наглядової ради або втрачає можливість виконувати свої повноваження, Спостережна Рада затверджує Головою або членом Спостережної ради особу, яка отримала другу найбільшу кількість голосів за період, що триває перед скликанням Конференції Національного фонду».

Загалом, також може бути корисним запровадити певні обмеження щодо участі у процесі голосування, наприклад, передбачити, що право голосу мають лише організації, зареєстровані щонайменше за 1 рік до виборів. У такий спосіб можна запобігти реєстрації нових організацій просто для того, щоб мати більше голосів.

¹⁶ п. 4.6 Статуту Естонського Фонду громадянського суспільства.

Місцезнаходження: вул. Апачай Цере Янош 17, м. Будапешт 1052, Угорщина

Адреса електронної пошти: info@ecnl.org Телефон: +36 1 318 6923

Інтернет адреса:

www.ecnl.org

Твіттер: @enablingNGOLaw

Рекомендації:

Ми рекомендуємо спростити структуру управління та об'єднати Конференцію і Спостережну Раду. Крім того, потрібно розглянути необхідність призначення членів Правління безпосередньо на основі голосування, або надання Наглядовій раді більших повноважень щодо визначення членів Правління, виходячи з деяких додаткових критеріїв та знань/кваліфікації потенційних членів. В Албанії після подібного голосування члени ОГС у Правлінні призначаються Радою Міністрів, але вони можуть обрати 5 із 15 кращих кандидатів за результатами голосування.

Крім того, ми рекомендуємо:

- Дозволити заміну членів органів без необхідності проводити нові вибори (але можливо використовувати результати попередніх виборів);
- Запровадити додаткову вимогу щодо знань сектору ОГС для всіх членів органів Фонду;
- Запровадити можливі обмеження щодо кількості послідовних строків на посаді для членів Правління або Ради, наприклад, не більше двох.

Питання 5: Законопроект прямо не визначає участь ОГС у визначенні пріоритетів або порядку фінансування

Дискусія:

Одним із основних принципів таких механізмів фінансування є залучення ОГС до різних процесів, пов'язаних із наданням грантів. ОБСЄ-БДІПЛ чітко зазначила це у своєму Висновку щодо Польського законопроекту про створення такої структури (Національний інститут свободи):

«Як мінімум, вони мають забезпечити суттєву участь представників громадянського суспільства у відповідних заходах, зокрема, при розробці проектів річних планів діяльності, фінансового плану, звітів Національного інституту (стаття 8), а також при визначенні правил тендеру, включаючи тип завдання, що має право на фінансування (стаття 30).»¹⁷

Ми пропонуємо, щоб розробники українського Законопроекту використовували аналогічний підхід. Наразі не існує жодного регулювання щодо того, як та чи будуть проводитися консультації з ОГС стосовно пріоритетів фінансування та процедур надання грантів. Ми пропонуємо, щоб такі процеси були максимально відкриті.

Рекомендації:

Ми рекомендуємо, щоб Законопроект прямо передбачав громадські консультації з таких важливих питань, як процедури фінансування та пріоритети.

¹⁷ пункт 41 Висновку ОБСЄ-БДІПЛ щодо проекту Закону Польщі «Про Національний Інститут свободи – Центр розвитку громадянського суспільства».

Місцезнаходження: вул. Апачай Цере Янош 17, м. Будапешт 1052, Угорщина

Адреса електронної пошти: info@ecnl.org Телефон: +36 1 318 6923

Інтернет адреса: www.ecnl.org Твіттер: @enablingNGOLaw

Інші питання:

1. Ми пропонуємо включити в Законопроект декілька принципів, важливих для таких структур. Наприклад:
 - a. Невтручання у діяльність ОГС - незалежно від джерела фінансування. ОГС є незалежними та саморегульованими організаціями.
 - b. Належне врядування - Фонд під час своєї діяльності забезпечує найвищі стандарти роботи.
2. Рекомендовано запровадити вимоги щодо досвіду для Виконавчого директора.
3. Крім вимоги здійснювати аудит (для перевірки, переважно, фінансових показників Фонду), ми рекомендуємо також додати вимогу проводити раз на чотири роки незалежну оцінку Фонду з метою вивчення впливу його діяльності.
4. Ми пропонуємо запровадити заборону конфлікту інтересів при наданні фінансової підтримки або прийнятті рішень. Наприклад, у законі Хорватії зазначається, що «член Правління або іншого органу Фонду не має права голосувати або приймати рішення з питань, в яких він або вона, його або її чоловік/дружина, його або її прийомний батько або усиновлена дитина, його або її кровний родич по прямій лінії або родич по паралельній лінії до четвертого ступеня, його або її родич по закону до другого ступеня мають економічний інтерес, а також із питань, пов'язаних із юридичною особою, учасником якої є він або вона, в управлінні якої він або вона беруть участь або в якій він або вона мають економічний інтерес».¹⁸

Ми готові надавати подальшу підтримку в розробці Законопроекту.

¹⁸ п 11, абз. 1 Закону Хорватії.